

HET BESTE VAN BILBAO & SAN SEBASTIÁN IN 5 ROUTES

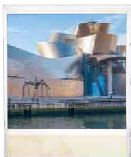

ROUTE 1 > BILBAO CASCO VIEJO p.18

Het historisch centrum is een toeristisch netwerk van nauwe straatjes en pleinen, maar de *Bilbaíno* komt hier graag. Ontdek de vaak prachtige gevels. Bilbao la Vieja en San Francisco bruisen van creativiteit, wat deze multi-etnische wijken nog meer kleur geeft.

ROUTE 2 > BILBAO INDAUTXU p.38

In Indautxu wordt gewoond, gewerkt, gewinkeld en genoten. Historische gebouwen van verloren gegane industriële activiteit zie je geïntegreerd in moderne architectuur. Het is heerlijk in het groen van Parque de Doña Casilda Iturrizar.

ROUTE 3 > BILBAO ABANDO & LANGS DE RÍA DE BILBAO p.58

Een ingrijpende renovatie was nodig om de groei van de stad mogelijk te maken. Je ziet hier brede straten en prachtige gevels. Aan de rivieroever hebben scheepswerven plaatsgemaakt voor het Guggenheim, wandelboulevards en restaurants.

ROUTE 4 > SAN SEBASTIÁN p.78

In het historisch centrum moet je zijn voor *pintxos*. In het Centro of nieuwe centrum kun je heerlijk winkelen, en in de strandbaai La Concha wegdromen bij een onvergetelijk panorama. Hiervandaan vertrekt de *funicular* met adembenemend uitzicht vanaf de berg Igueldo.

ROUTE 5 > KUSTROUTE SAN SEBASTIÁN-BILBAO 🚗 p.98

De mooiste landschappen en de leukste dorpjes vind je aan de 'Groene Kust'. Prachtige stranden en surfscenes, bijzondere musea, de beste plekjes om vis te eten, kunst, winkeltjes, markten... En San Juan de Gaztelugatxe!

Voor de lunch gaan de meeste restaurantkeukens om 13.30 uur open; 's avonds meestal niet voor 20.30 uur. Pas vanaf 22.00 uur raken de restaurants vol. Reserveren is aan te raden. FYI; schrik niet van de porties. De Bask eet graag en grote porties.

Baskenland is een autonome regio in Noord-Spanje met z'n eigen taal. Het Euskera heeft geen enkele link met een bestaande taal en er is geen touw aan vast te knopen (veel k's en x-en). Vanuit officiële instanties wordt alles zowel in Euskera als Castiliaans gecommuniceerd; zo ook de straatnaamnoteringen. Basken zijn erg gesteld op hun rijke cultuur, tradities en taal. Een Baskische begroeting (*aupa* of *kaixo*) of bedankje (*eskerrik asko*) wordt erg gewaardeerd en zal de soms stug overkomende Bask direct doen ontdoeien.

Een leuke film om ter voorbereiding van je trip naar het Baskenland te kijken is *Ocho Apellidos Vascos* (Spanish Affair).

PINTXOS

Welke bar je ook binnenloopt, de schalen pintxos op de bar trekken altijd je aandacht: stukjes stokbrood met een onuitputtelijke variatie aan beleg, bij elkaar gehouden door een prikker. In sommige bars mag je jezelf bedienen. Met een servetje (dat je zonder schroom mag laten vallen) pak je de pintxo. Onthoud het aantal voor bij het afrekenen. De eenvoudige pintxo *con jamón* is smakelijk, maar gooit geen hoge ogen bij de jaarlijkse pintxocompetities. In de weken voorafgaand aan de jurering proberen veel deelnemers verschillende creaties uit. Misschien proef jij al een winnend kunstwerkje!

BILBAO BIZKAIA CARD

De Bilbao Bizkaia Card geeft vrij toegang tot het openbaar vervoer, voorrang bij musea én korting bij restaurants en activiteiten in Bilbao. Bestel online en haal de kaart af bij een toeristeninformatiecentrum. De kaart is verkrijgbaar in de volgende varianten: 24 uur voor € 10, 48 uur voor € 15 en 72 uur voor € 20. Kijk voor meer informatie op www.bilbaobizkaia.com/es/inicio.

De Bono Artea geeft toegang tot het Guggenheim en het Museo de Bellas Artes (niet per se op dezelfde dag). Je koopt de kaart à € 17 bij de kassa van een van

beide musea. Let op: entree is gratis tussen 18.00 en 20.00 uur bij het Museo de Bellas Artes; de Bono Artea kan dan onvoordelig zijn.

FEESTDAGEN

Bilbao en San Sebastián rusten in augustus, tot de feestweek Aste Nagusia of Semana Grande – elk in een andere week – losbarst. Veel winkels en restaurants zijn dan gesloten. De stad viert zowel nationale, regionale als lokale feestdagen. Behalve op de algemene feestdagen (Pasen, Kerst, Nieuwjaar) zijn er veel aangepaste openingstijden en gesloten deuren op:

6 januari > Driekoningen

1 mei > Dag van de Arbeid

25 juli > Jakobus de Meerdere

31 juli > San Ignatius

15 augustus > Maria-Hemelvaart

25 augustus > Vrijdag van de Grote Week

12 oktober > Spaanse nationale feestdag

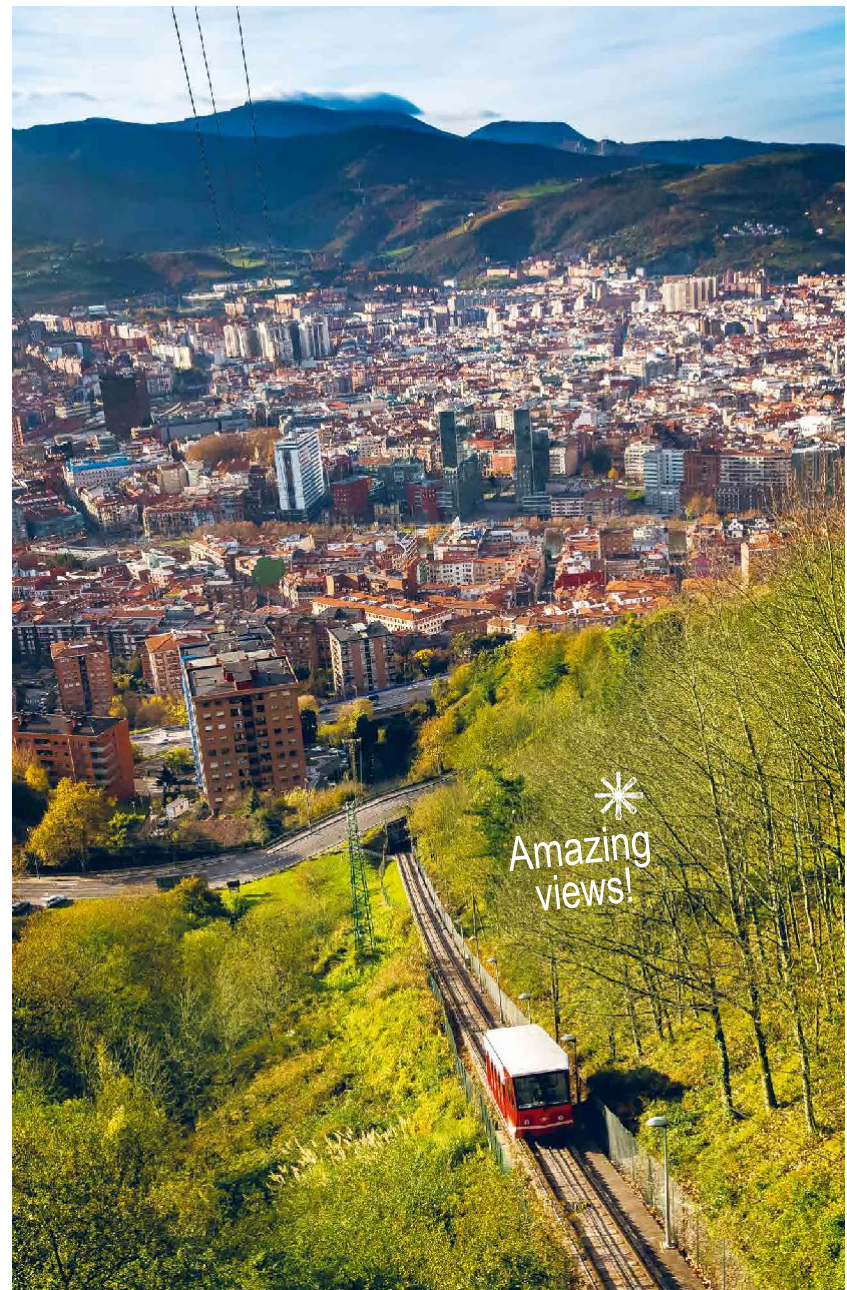
1 november > Allerheiligen

6 december > Dag van de Spaanse grondwet

8 december > Maria's onbevleete ontvangenis

HEB JE NOG TIPS?

We hebben deze gids zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Het aanbod van winkels en restaurants wisselt in Bilbao en San Sebastián echter geregeld. We houden de routes en adresgegevens zoveel mogelijk up-to-date en in onze digitale producten zie je dat meteen terug. Ook deze gedrukte gids proberen we zo vaak mogelijk te herzien. Maar mocht je desondanks een adres niet meer kunnen vinden of heb je andere opmerkingen of tips voor deze gids, laat het ons dan weten. Mailen kan naar info@momedia.nl, maar je kunt ook een reactie achterlaten op www.timetomomo.com of op onze Facebookpagina.

Een enkele reis met de bus kost in Bilbao € 1,35 (Barik-kaart € 0,66) en in San Sebastián € 1,75. Een metroritprijs in Bilbao hangt af van het aantal zones. Een enkele rit in de stad is € 1,60; met de Barik ben je de helft of een derde goedkoper uit. Hetzelfde geldt voor de tranvía, al bestaat hiervoor ook een specifieke dagkaart van € 5.

De frequentie en tijden van alle genoemde transportmogelijkheden variëren met de seizoenen, tijdstip en dag van de week. Metro's rijden frequent, zeker omdat in het centrum beide lijnen (I1 en I2) over dezelfde rails gaan. Op vrijdagavond rijdt de metro langer door en zaterdagnacht is de service continu. Kijk voor meer info op www.metrobilbao.eus/en en www.euskotren.eus/es/tranviabilbao of de informatiepanelen bij de haltes.

TAXI

Alle **taxi's** zijn wit, met een bordje op het dak waaraan je ziet of deze beschikbaar is (groen is vrij) en met een tariefmeter. Starttarieven zijn € 4-€ 6,61. Zie Radiotaxi Bilbao (www.taxibilbao.com, +34944448888) of Radiotaxi Nervion (www.radiotaxinervion.com, +34944269026) of voor San Sebastián Radio Taxi Donostia (www.taxidonosti.com, +34943464646).

FIETSEN

De *Bilbaíno* en *Donostiarra* ontdekken meer en meer het gemak en plezier van een **fiets** in de stad. Met name langs de rivier en in het park is het heerlijk cruisen. Fietspaden zijn sporadisch aangelegd en lopen soms ook over de stoep. Autobestuurders zijn over het algemeen wel gewend de weg te delen met fietsers; toch is het met name bij rotondes goed opletten. Binnen de grenzen van de stad moeten enkel kinderen tot zestien jaar een helm dragen. Erbuiten geldt deze verplichting voor iedereen.

De fietsenplannen Bilbo Bici en Dbici zijn helaas niet door toeristen te gebruiken, maar er zijn verschillende mogelijkheden om een fiets te huren. Tourné Bilbao heeft een groot fietsenpark van allerlei soorten tweewielers te huur, met de step en oer-Hollandse bakfiets als aanraders. Minimale huur is twee uur en je fietst of

stept al weg vanaf € 8. Ook leuk om te doen is het boeken van een fietstour met een gids. Kies een stadstour *underground* of maak een rit door de natuur langs de rivier om Bilbao op een andere manier te beleven. Via www.tournebilbao.com krijg je een goede indruk van het aanbod en je vindt er meer informatie.

Urban Bike (www.urban-bike.es) verhuurt stadsfietsen, tandems, mountainbikes en elektrische fietsen (met de heuvels geen overbodige luxe). Eigenaar Javi adviseert graag over routes en bezienswaardigheden. Sommige pelgrimgangers huren hier een fiets om in tien dagen naar Santiago de Compostella te rijden. Zijn aanstekelijke enthousiasme zal je doen overwegen de etappe Bilbao-Portugalete te rijden (19,6 kilometer). Deze eindigt bij de grootse bezienswaardigheid: el Puente Colgante (zie blz 105). Terug kun je met de fiets in de metro.

In San Sebastián heb je ook opties om een fiets te huren, bijvoorbeeld bij Sansé Bikes (www.facebook.com/rentbikesdonostia) en Oh My Bike! (www.ombdonostia.com)

TOP 10

RESTAURANTS

- 1 Aziatisch ontmoet Baskisch bij **Kimtxu** > p. 68

- 2 Mooie deelbare gerechten bij **Cascañueces** > Heros Kalea 21

- 3 Sterrenrestaurant **Mina** voor een culinaire belevenis > p. 30

- 4 **Kokken** verrast goed voor weinig > p. 26

- 5 Traditioneel Baskisch in een nieuw jasje: **Bascook** > p. 72

- 6 **Dando la Brasa** brengt Japan en Peru naar oud Bilbao > p. 29

- 7 In een unieke sfeer eet je achter de winkel in **Casa Rufo** > p. 44

- 8 Traditionele visgerechten bij **Mandoya** > Txakur Kalea 3-5

- 9 Perfecte steak eet je met uitzicht bij **Txakoli Simon** > p. 121

- 10 **La Casito de Sabino** is een must voor de visliefhebber > p. 69

TOP 10

KUNST & CULTUUR

- 1 Alleen al het gebouw is kunst: **Museo Guggenheim** > p. 62

- 2 Architectonische kunst bij **Azkuna Zentroa** > p. 54

- 3 Doe mee met de lokale borrelcultuur in de **Calle Poza** > p. 57

- 4 De scheepsindustrie herdacht: **Euskalduna Jauregui** > Abandoibarra Etorb. 4

- 5 Koop kunst bij **Apetit Gallery** > Mirasol Kondearen Kalea 11

- 6 Kunst en cultuur zijn verenigd in het **Museo Vasco** > p. 22

- 7 Kunst & historie bij een diner bij **Epele & Mardaras** > p. 121

- 8 Kunst & cultuur in wording bij **Zorrotzaure Art Work in Progress** > p. 121

- 9 De feestweek **Aste Nagusia** zet Bilbao in augustus op z'n kop

---

- 10 Prachtige schilderwerken in het **Palacio de la Diputación** > p. 65